

Massachusetts Review of Science and Technologies

No 1(13), January-June, 2016

ELSEVIER

Massachusetts Review of Science and Technologies

№ 1 (13), January - June, 2016

VOLUME VII

“MIT Press”

2016

Massachusetts Review of Science and Technologies, 2016, № 1(13), (January - June). Volume VII.
“MIT Press”, 2016. - 940 p.

Proceedings of the Journal are located in the **Databases Scopus**.

Source Normalized Impact per Paper (SNIP): 5.256
SCImago Journal Rank (SJR): 5.578

Editor-in-Chief: Prof. Gregory Hall, D. I. T. (USA)

Executive Editor: Prof. Steven Ross, D. Tech. (USA)

Technical Editors: Christina Smith, Bill Phillips (USA)

Editors:

Prof. Shane Reed, D. I. T. (USA)
Prof. Maureen Grieve, D. I. T. (USA)
Prof. Bill Knight, D. Tech. (USA)
Prof. Irene Rogers, D. Tech. (USA)
Prof. Barry Smith, D. Sc. (USA)
Prof. Benjamin Rogers, D. Sc. (USA)
Prof. Anne Barnes, D. Sc. (USA)
Prof. Dorothy Stone, D. C. L. (USA)
Prof. Peter Burke, D. C. L. (USA)
Prof. Judy Thorne, D. S. Sc. (USA)
Prof. Davis Decker, D. S. Sc. (USA)
Prof. Alan Weber, D. G. S. (USA)
Prof. Melanie Williams, D. G. S. (USA)
Prof. Elizabeth Phillips, D. Env. (USA)
Prof. Paul Travis, D. Env. (USA)
Prof. Michelle Hutchins, D. I. T. (USA)
Prof. Alexander Johnston, D. I. T. (USA)
Prof. Daniel Smith, D. F. (Canada)
Prof. Harris Reed, D. B. A. (UK)
Prof. Emma Allen, Ed. D. (Australia)
Prof. Denis Cumming, Ed. D. (UK)
Prof. Leslie Bragg, Psy. D. (Canada)
Prof. Paul Bryant, Psy. D. (UK)
Prof. Steven Gellar, Ed. D. (UK)
Prof. Linda Graves, Psy. D. (USA)
Prof. Sara Bullock, Psy. D. (USA)
Prof. Matsui Hamada, D. M. Sc. (Japan)
Prof. Masatoshi Sasaki, D. Tech. (Japan)
Prof. Hiroyuki Hatanaka, D. M. Sc. (Japan)
Prof. Kirk Landon, D. M. Sc. (USA)

ISSN: 0025-487X

© “MIT Press”, 2016
© *Massachusetts Institute
of Technology, 2016*

CONTENTS

Agricultural Science & Economics

<i>Canon Tong, Michelle Suen, Anthony Wong</i> The Effects of Diagnostic and Interactive Performance Measurement Systems on Organisational Commitment and Job Satisfaction: The Perception of Information and Communication Technology Practitioners in Hong Kong.....	10
<i>Rockiell Woods, Gretchen F. Sassenrath, John Halloran, Wesley Whittaker</i> The Economic Feasibility of Implementing Irrigation in Small, Limited Resource Farming Systems.....	46
<i>Canon Tong, Anthony Wong</i> The Influences of Corporate Social Responsibility to Customer Repurchases Intentions, Customer Word-of-Mouth Intentions and Customer Perceived Food Quality of Fast-Food Restaurants in Hong Kong and the Mediating Effects of Corporate Reputation.....	72
<i>Ming-Chang Lee, Li-Er Su</i> Social Accounting Matrix Balanced Based on Mathematical Optimization Method and General Algebraic Modeling System.....	102
<i>K.Kh. Abdurakhmanov</i> Basic criteria of estimation of human development potential.....	121
<i>Olim Abdurakhmanov</i> Innovative concept of improving corporate clients banking.....	126
<i>Makhbuba Alieva</i> Marketing constituent of tourist services.....	134
<i>D.S. Almatova</i> Development of economic structure is in regions of Uzbekistan of the frame of industrially-economic zone.....	138
<i>S.S. Gulamov, B.A. Shermukhamedov</i> Using the it for calculation the risks in the commercial banks.....	143
<i>Said Gulyamov</i> Corporate governance issues and prospects of development of legislation of Republic of Uzbekistan.....	147
<i>U.S. Mukhitdinova</i> Development of fruit and vegetable economy is in the regions of Republic of Uzbekistan.....	150
<i>Safarjan Rakhmanov</i> The development of methodological system of prudential supervision.....	154
<i>Meded Tleuov</i> Urgent issues of the formation of healthy competition among banks.....	158
<i>Tulkunjon Madaliev</i> Legal acts of the formation prices on bank services in Uzbekistan.....	162
<i>Akima Ahmadova</i> The analysis of the current state of foreign trade relations of Azerbaijan Republic.....	167
<i>Veselina Atanasova</i> Challenges in the implementation of online hotel business in Bulgaria.....	175
<i>Elena Romanenko, Vitaliy Biryukov</i> Simulation activity as a source of competitiv eadvantage for small business.....	180
<i>Lala Ismayilova</i> The prospect of Azerbaijan joining the WTO: benefits and drawbacks of membership.....	187

<i>Lyudmila Vasilyeva, Alexei Sokolov</i> Territorial development: problems and solutions.....	197
<i>Liudmyla Volkova, Larysa Lytvynenko, Tetiana Vizhevska, Liudmyla Tokar, Ivan Romanyuk</i> Modern ways of improvement of water consumption of industrial enterprises.....	203
<i>Maria Vodenicharova</i> Analysis of logistics market in Bulgaria for the period 2010-2016.....	210
<i>Milyanat Dolxad Urazayeva</i> Prospects for the development of innovation in Azerbaijan.....	218
<i>Narmina Abbasova</i> Role of joint ventures and foreign enterprises in development of Azerbaijan's economy.....	228
<i>Stoyan Tranev</i> Outstaffing - a modern concept of management.....	237
<i>Andrii Puhach, Tetiana Tarasenko</i> Introduction of the political responsibility of authorities and officials of the local government in Ukraine.....	243
<i>Yagub Ali Garibov, Afag Zakir Hajiyeva</i> Study of the pasture-hayfield transformation of natural landscapes in the south-eastern slope of Greater Caucasus and relevant risks and dangers through special observation squares.....	253
<i>G.V. Egorova, T.G. Lyubivaya</i> Economic-mathematical modeling of planning tasks in the field of educational services.....	260
<i>Mohammad Tahir, Hidayatur Rahman, Rahmani Gul, Amjad Ali, Muhammad Khalid</i> Genetic Divergence in Sugarcane Genotypes.....	264
<i>Sawsan S. Moawad, F.F. Al-Ghamdi</i> Susceptibility of Some Dry Date Cultivars to Infestation by <i>Oryzaephilus surinamensis</i> (L.) (Coleoptera: Silvanidae).....	273

Humanities & Social Sciences

<i>Winnie Mucherah, Andrea D. Frazier</i> How Teachers Perceive Their Classroom Environments and Student Goal Orientation: A Look into High School Biology Classrooms in Kenya.....	288
<i>M. Morris, G. Donohoe, M. Hennessy</i> The Fall and Rise of Medical Students' Attitudes to Communication Skills Learning in Ireland: A Longitudinal Approach.....	310
<i>Wang Ping</i> Change and Development: A Case Study of the Implementation of Mandarin Chinese into the UK School Timetable.....	323
<i>Aitek Koichuev</i> To study the consequences of deportation of peoples of the North Caucasus.....	336
<i>A. Azizkulov</i> Interpretation of mysticism in scientific heritage Husain Voiza Koshify.....	341
<i>Alla Ziakun</i> The academic formation of the Ukrainian science in 1918.....	347
<i>A. V. Khodorenko</i> Linguistic and narrative investigations: cross-disciplinary approach.....	354
<i>Bistra Dimitrova</i> Pedagogical progress evaluation in swimming teaching process.....	360

<i>V.A. Solodjannikov, N.N. Vengerova, L.V. Ljulk</i> Fizkulturno-improving employment with women of the mature age period taking into account physiological features.....	365
<i>Wojciech Piestrzyński, Dariusz Sarzała</i> Early, average adulthood, old age and education psychosexual.....	373
<i>Dilnoza Jamolova</i> Reformist Movement of Bukhara progressivists on building democratic state.....	388
<i>Lesia Smyrna</i> Private collections of works by Ukrainian nonconformist artists.....	392
<i>Dmytro Smyrny</i> Features of the functional organization of modern museums.....	399
<i>Anatoliy Emetc, Yevheniia Skrinnik, Valeriy Jamardiy</i> The experience of health-saving educational technologies using in professional activity of future family doctors.....	407
<i>Olena Bismak</i> Peculiarities of the development and formation of physical rehabilitation in Ukraine.....	413
<i>Olena Gulac</i> The causes of forest fires in Ukraine: certain aspects.....	419
<i>Olena Kobzieva</i> Correlations of judge local strategies in communicative situation “organizing aspects” in the American court discourse.....	426
<i>Olena Linnik, Liubov Omelchuk</i> Study and borrowing experience of the USA in the use of polygraph to ensure the human rights during criminal proceedings in Ukraine.....	432
<i>Inna Yakovets</i> New art technologies in the context of digital paradigm of postmodern culture.....	438
<i>Irina Nesheva</i> Dynamics of sports result in the discipline «duet» for Cheerleading sports.....	444
<i>Liudmyla Lozynska, Olga Tsihotska</i> Tolerance in the context of axiological self-determination of medical students.....	449
<i>Maksim Shestakov</i> Afanasy Grigorievich Panov. Tambov gubernia marshal of the nobility (1785 – 1788).....	457
<i>Maryna Us</i> The system of methods of protection of civil rights and interests: the problem definition.....	474
<i>Natalia Otroh</i> Silk as part of the national culture of Ukrainian Baroque era.....	481
<i>Nataliia Romaniuk</i> Stylistics types of English language clichés and their Ukrainian equivalents.....	488
<i>Olga Migorian</i> The notional characteristics of the formation of the prefixal and onomasiological category of Partitiveness.....	495
<i>Olga Us</i> Criminal and legal estimation of behaviour of person.....	502
<i>Olha Khrushkova</i> Semantic Derivation of the Urbanonyms of Dnipropetrovsk Region.....	509

<i>Olga Shmyreva</i> Tanatotropizm in adolescent age.....	517
<i>Ruslan Orlovskiy</i> About accessories.....	524
<i>Ruslana Sushko</i> Analysis of sports games development problems in Ukraine.....	531
<i>Svetlana Dvorianchykova</i> To the Question of French Anecdotes Poetonymosphere.....	538
<i>Svitlana Kryvoruchko</i> The phenomenon of literary existentialism.....	545
<i>Svitlana Khlietova</i> Assessment of structural components, criterias and indexes of forming the deontological culture of future doctors.....	552
<i>Izzat Rustamov, Sevil Aydin Ismailova</i> The essence of charity in Islam.....	559
<i>Andriy Andreev, Tatiana Gulyaeva</i> Educational model of the equipment for demonstration the process of conversion the thermal energy to the mechanical energy.....	564
<i>Tetiana Melkumova</i> Expression and expressiveness, the points of contact.....	571
<i>Tetyana Pavlovysh</i> Literal Description of the Emotion Concept Fear.....	576
<i>Liliia Sushentseva, Olena Tarasova, Tetiana Sulima</i> Professional mobility as economical category.....	582
<i>Faezeh Nemati, Khalil Motallebzadeh</i> Input Flooding: A Factor to Improve Iranian Pre-Intermediate EFL Learners' Structural Accuracy.....	593
Mathematics, Technologies & Engineering	
<i>Hanifi Binici, Selim Kapur, Tamer Rızaoğlu, Mehmet Kara</i> Resistance to Thaumasite Form of Sulphate Attack of Blended Cement Mortars.....	608
<i>Ramesh Rajagopalan</i> A Genetic Algorithm for Optimizing Background Subtraction Parameters in Computer Vision.....	635
<i>Herbert F. Jelinek, Andrew Yatsko, Andrew Stranieri, Sitalakshmi Venkatraman</i> Novel Data Mining Techniques for Incomplete Clinical Data in Diabetes Management.....	646
<i>Thongchai Taechowisan, Srisakul Chanaphat, Wanwikar Ruensamran, Waya S. Phutdhawong</i> Anti-Inflammatory Effects of New Flavonoids from <i>Streptomyces</i> sp. BT01 in Lipopolysaccharide-Stimulated RAW 264.7 Murine Macrophages via Inhibition of NF-KappaB Activation.....	667
<i>Maksim Shalumov</i> The implementation of virtual enterprise based on project management software Redmine.....	692
<i>Anatoliy Limont, Vasiliy Klymchuk, Nataliia Tolstushko, Mikola Tolstushko</i> Conditions of the Rational Use of Balers during the Flax Stock Harvesting.....	699
<i>Gennady Ivanov, Iliya Grishyn, Artur Nazipov</i> Effect of eccentricity on the strain-stress distribution of concrete bars at their compression by prestressed reinforcement.....	707

<i>A.I. Izotov, S.V. Nikulin, A.A. Fominyh, D.K. Prokoshev</i> Increased durability of the sliding current collector assemblies.....	714
<i>J.M. Kuanyshbaev, M.I. Arpabekov, S.K. Kozbakova</i> Multilevel transport interchange.....	721
<i>Sevda Shikhiyeva, Lamiya Babayeva</i> Formation of oil-gas terms syntactically.....	728
<i>Alexander Shalunov</i> Models of thermal and mechanical processes of printed circuit boards of radio-electronic means in ASONIKA system.....	735
<i>Dmytro Derevjanko, Elena Sukmaniuk, Sergey Chychylyuk, Roman Grudovyi, Oleksii Derevjanko</i> The modeling of the seed injury dynamics.....	743
<i>R.A. Mayilov, E.A. Khanmammadova</i> The definition of cable lines damage places on the base of adaptive training approach.....	750
<i>M.A. Jafarov, I.S. Hasanov, H.M. Mamedov, E.A. Khanmammadova</i> Electrical and photoelectrical properties of heterojunctions p-Si/ZnSe_{0.8}Te_{0.2}, prepared by the method of electrochemical deposition.....	753
 Medicine, Pharmacy, Biology & Chemistry	
<i>Herbert F Jelinek, Dina A. Jamil, Hayder A. Al-Aubaidy</i> Impaired Fasting Glucose & 8-Iso-Prostaglandin F_{2a} in Diabetes Disease Progression.....	758
<i>Julie A. Quinlivan, Nadeem O. Kaakoush, George L. Mendz</i> Acinetobacter Species Associated with Spontaneous Preterm Birth and Histological Chorioamnionitis.....	770
<i>Gabriele Messina, Emma Ceriale, Sandra Burgassi, Carmela Russo, Nicola Nante, Lorenzo Mariani, Lucilla Taddei, Daniele Lenzi, Pietro Manzi</i> Hosting the Unwanted: Stethoscope Contamination Threat.....	776
<i>Y.P.M. Van Camp, B. Vrijens, I. Abraham, B. Van Rompaey, M.M. Elseviers</i> Adherence to Antihypertensive Medications in Type 2 Diabetes: Prevalence and Determinants.....	790
<i>Alina Pletenetskaya</i> Forensic and legal aspects of providing of medical care in Ukraine.....	807
<i>Albina Mukhametshina, Louise Yusupova, Ruzila Galliamova, Talgat Shigabiev</i> Research of bactericidal activity of biologically active substratum of «Trimiksan» rather not pathogenic sulfate-reducing bacteria of Desulfovibrio.....	814
<i>I.V. Rudenko, V.K. Lihachev, V.P. Mishchenko</i> Hereditary predisposition to non carry pregnancy, reproductive losses from the point of view of medico-genetic diagnostics.....	822
<i>G.V. Lukyantseva</i> Changing the chemical composition of bone white rat on a background of prolonged use of tartrazine and the possibility of its correction.....	830
<i>O. Kovalova, V. Pokhylko, Y. Cherniavska, N. Hasiuk, A. Bielorus</i> Justification of the algorithm for determining the indications for the use of medical correction of arterial hypotension in prematurely born infants with early bacterial infections.....	839
<i>Irina Frisman, Olga Korshukova</i> Evaluation of the nervous system of newborns, which was born from herpes-infected mothers in association with bacterial infections.....	848
<i>K. Dyussebayev, M. Kulataeva, A. Kussainova, G. Shalakhmetova, Z. Alikulov</i> Study on nitrate and nitrite reducing activity of mare's milk and their seasonal changes.....	857

<i>L. V. Tatintsyan</i> Spreading of TMJ disfunction depends on occlusal problems of Republic Armenia.....	863
<i>Mykhaylo Gechko, Ksenia Chubirko, Ivan Chohey</i> Performance monitoring of blood pressure in patients with metabolic syndrome in the reduction of body weight.....	871
<i>Negmat Nazarov</i> The newest methods of urine therapy.....	880
<i>Ludmila Khimion, Oksana Rud, Maria Rybytska</i> High blood pressure in young adults with obesity: the main risk factors.....	884
<i>Yevgenii Nikolenko, Oleksii Korzh, Kira Vovk, Oksana Sokruto, Nadija Alexandrova, Olga Vlasenko, Ivan Letik, Hanna Kratenko, Ludmila Laricheva, Hanna Kvitchata, Natalija Pilipenko, Olena Nikolenko</i> Factors that determine the health of the student population.....	891
<i>Oleg Savchuk</i> State-private partnership as the effective way of the development of municipal dentistry in Ukraine.....	898
<i>Olga Bondarenko, Viktor Lutsenko, Maryna Mishyna, Yevgeniya Dyomina</i> Dynamics of the auricular microbial landscape in experimental animals after piercing.....	907
<i>Sarvar Aliev, Hikmatulla Zaynutdinov, Utkurbek Anvarjanov</i> DDD-analysis of medical products applied at iodine deficit diseases.....	913
<i>Ksenia Chubirko, Vitalina Ivachevska, Ivan Chohey, Snizhana Feysa</i> Efficacy of ursodeoxycholic acid, rosuvastatin and omega-3 fatty acids in patients with nonalcoholic fatty liver disease and pre-diabetes.....	921
<i>Gaffar Aslan, Tulay Tecimer, Sadik Server, Fikret Cinar, Sefik Igdem, Ipek Coban, Coskun Tecimer</i> Primary Small B-cell Lymphoma (MALT Lymphoma) at Lingual Tonsil: A Case Report.....	929

Anatoliy Emetc,

*SHEIU «Ukrainian Medical Stomatological Academy»,
Candidate of Pedagogical Science, Senior Lecturer at the Chair of Physical
Education and Health, Physical Rehabilitation and Sports Medicine,*

Yevheniia Skrinnik,

*SHEIU «Ukrainian Medical Stomatological Academy»,
Candidate of Pedagogical Science, Lecturer at the Chair of Physical Education
and Health, Physical Rehabilitation and Sports Medicine,*

Valeriy Jamardiy,

*SHEIU «Ukrainian Medical Stomatological Academy»,
Candidate of Pedagogical Science, Lecturer at the Chair of Physical Education
and Health, Physical Rehabilitation and Sports Medicine*

The experience of health-saving educational technologies using in professional activity of future family doctors

Abstract: This article is devoted to analysis of the experience of health-saving educational technologies using in the educational process of training of future family doctors. The problems of health promotion, formation of culture of health with the help of educational technology in maintaining their health.

Keywords: training of future family doctors, health-saving educational technologies, educational process, family medicine.

Анатолій Ємець,

*ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»,
кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри фізичного
виховання і здоров'я, фізичної реабілітації, спортивної медицини,*

Євгенія Скріннік,

*ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»,
кандидат педагогічних наук, викладач кафедри фізичного виховання
і здоров'я, фізичної реабілітації, спортивної медицини,*

Валерій Жамардій,

*ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія»,
кандидат педагогічних наук, викладач кафедри фізичного виховання
і здоров'я, фізичної реабілітації, спортивної медицини*

Досвід використання здоров'язберігальних освітніх технологій у професійній діяльності майбутнього лікаря сімейної медицини

Анотація: Дана стаття присвячена аналізу досвіду використання здоров'язберігальних освітніх технологій в навчальному процесі підготовки майбутніх сімейних лікарів. Розглянуті проблеми зміцнення здоров'я та формування культури здоров'я майбутніх фахівців сімейної медицини.

Ключові слова: підготовка майбутніх сімейних лікарів, здоров'язберігальні освітні технології, навчальний процес, сімейна медицина.

Суттєві зміни в усіх сферах суспільства потребують забезпечення здорового дозвілля і здорового способу життя різноманітних вікових категорій населення, що вимагає також формування широкого загалу фахівців, здатних цю потребу задовольнити.

Особливо це стосується фахівців сімейної медицини, які у професійній діяльності зорієнтовані на ліквідацію негативних наслідків постійного погіршення стану здоров'я населення. У зв'язку з цим, лікар сімейної медицини має бути фахово зорієнтованим не лише на проведення лікувальної діяльності, а й на постійну виховну роботу зі своїми пацієнтами, які належать до різних вікових категорій та потребують психолого-педагогічного налаштування на відповідальне ставлення до свого здоров'я як визначальної людської цінності [1].

У процесі формування індивідуальної свідомості цінність феномена здоров'я полягає в тому, що воно є об'єктом інтересів людини і виконує роль орієнтиру в предметній і соціальній дійсності. Здоров'я як цінність індивідуальної свідомості виконує роль цілепокладальної основи практичних відносин щодо її діяльності і навколишнього середовища. У процесі формування суспільної свідомості цінність здоров'я може виступати як ідеальна цінність здорового способу

життя. Реальною формою здійснення цієї цінності виступає життєдіяльність суспільства, зокрема майбутнього сімейного лікаря. Виходячи з цього, потреба в здоров'ї, як потреба в само актуалізації, повинна бути спрямована на мотиваційну сферу особистості майбутнього сімейного лікаря та атрибути здоров'я як відображення способу життя [2].

Шляхи застосування здоров'язберігальних технологій стосовно різних вікових і професійних категорій людей досліджували значна кількість науковців [3, 4, 5, 6].

Проте, незважаючи на широкий спектр досліджень, проблема використання здоров'язберігальних освітніх технологій з профілактичною метою у професійній діяльності фахівця сімейної медицини є недостатньо розробленою, як теоретичні так і практичні її компоненти.

На сьогодні вченими констатується значне погіршення стану здоров'я всіх поколінь українців, особливо молоді. Науковці називають низку негативних факторів, пов'язаних із низьким рівнем мотивації до здорового способу життя та культури здоров'я у значної частини населення України [4].

З досвіду розвинених країн відомо, що переважну більшість проблем здоров'я людини можна вирішувати засобами реальної профілактики захворювань і пропагування здорового способу життя, які за невеликих витрат дозволяють економити значні суми на лікуванні. При цьому варто зазначити, що у процесі валеологізації первинної ланки охорони здоров'я необхідно, ґрунтуючись на загальнонаукових та освітніх підходах, творчо використовувати напрацьовані педагогікою технології здоров'язбереження для різних вікових категорій населення. Саме тому розвиток валеологічно зорієнтованої сімейної медицини і первинної медико-санітарної допомоги став для багатьох країн виходом із кризової ситуації [2].

Зарубіжний досвід виходу з медико-соціальних криз свідчить про необхідність наближення медичної допомоги безпосередньо до родини, об'єднання на рівні родини елементів лікування та профілактики, медичної, психологічної і соціальної допомоги [1].

Необхідно констатувати, що в Україні нині сформувалося соціальне замовлення суспільства на професійну підготовку фахівця сімейної медицини як лікаря особливої категорії, у зв'язку з цим до професійних обов'язків якісно нового спеціаліста – лікаря загальної практики або сімейного лікаря – входить вирішен-

ня медичних питань одночасно із наданням кваліфікованих рекомендацій з питань соціальної, правової, профілактичної і реабілітаційної допомоги, використання ефективних різновікових технологій здоров'язбереження та фізичного виховання [2].

У фахівця із сімейної медицини є унікальна можливість застосовувати превентивні міри на ранньому етапі патологічних змін. У цьому аспекті у процесі підготовки фахівця сімейної медицини мають бути використаними напрацювання комплексного та системного наукових підходів, коли набір обраних ним методів цілеспрямованого впливу на здоров'язбереження конкретної сім'ї розглядається як система у чіткій взаємодії і нерозвиненості її компонентів.

Отже, сімейний лікар – це продовжувач традицій лікаря широкого профілю, але на якісно новому рівні, у якого отримують лікувально-діагностичну й профілактичну допомогу переважна більшість пацієнтів. Тому, крім медичних навичок, сімейному лікарю необхідне володіння технікою спілкування, знання прийомів педагогічної взаємодії та основ психотерапії, технологій здорового способу життя.

Важливим аспектом професійної підготовки майбутніх лікарів сімейної медицини є вивчення медичної валеології.

Медична валеологія – це наука і практична діяльність, що мають на меті формування, збереження та зміцнення здоров'я здорових людей. Основним завданням медичної валеології є реалізація принципів здорового способу життя [2].

Як свідчить аналіз наукових досліджень в означеній галузі, нині у вищих медичних навчальних закладах підготовка майбутніх фахівців сімейної медицини здійснюється на основі інноваційних підходів. Однак, процес набуття медичних знань, умінь і навичок щодо організації життєдіяльності на етапі професійної підготовки має низку невідповідностей, подолання яких становить теоретичний і прикладний інтерес [5, 6].

Як наслідок, випускники медичних закладів часто не підготовлені до реалізації суспільно важливого завдання виховання здорового покоління, не здатні організувати виховний процес на основі здоров'язберігальних технологій, недостатньо дбають про своє здоров'я і не дотримуються здорового способу життя. Значною мірою це зумовлено тим, що майбутні фахівці сімейної медицини не усвідомлюють професійної й особистісної значущості періоду навчання у медичному ВУЗі як етапу опанування змістом майбутньої професійної діяльності, ва-

жливим складником якого є набуття знань і досвіду вдосконалення своєї життєдіяльності на засадах здорового способу життя. Тому зміст людинознавчих природничих дисциплін, який включає навчальну інформацію щодо збереження і зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя, засвоюється студентами переважно на формальному рівні, а відтак знижується загальна ефективність підготовки майбутніх фахівців сімейної медицини.

У практиці професійної освіти педагогічна технологія функціонує на трьох рівнях: загальнопедагогічному, предметному, модульному або локальному. У зв'язку з цим, правомірним є розмежування таких понять, як «освітня технологія», «технологія освіти», «технологія в освіті», «педагогічна технологія», «технологія навчання», «технологія виховання» тощо [7, 8].

Заслугує на увагу підхід І. Дичківської [7], на думку якої, освітні технології відображають стратегію розвитку освітнього простору; тактику їх реалізації в навчально-виховному процесі за наявності певних умов; технології навчання моделюють цілі, зміст, методи, форми й засоби відповідного процесу дидактичного або виховного.

Дослідження процесу становлення питань формування здорового способу життя як психолого-педагогічної проблеми сприяло виявленню вектора розвитку наукової думки в напрямі розроблення мотиваційно-вольових стратегій її розв'язання [2, 5, 6].

При визначенні перспективних напрямів формування здорового способу життя у майбутніх фахівців сімейної медицини має існувати настанова на досягнення способів раціоналізації (корекції) повсякденної життєдіяльності.

Таким чином, аналіз наукових джерел дозволив дійти висновку, що нове бачення ролі медицини, як валеологічно зорієнтованого профілактичного процесу, потребує вдосконалення підходів до розв'язання проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців сімейної медицини, у яких буде визначатися як фахова обізнаність так і свідоме ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших.

Список літератури:

1. Управление подготовкой специалистов семейной медицины [Электронный ресурс] / Б. Лемишко // Научный вестник. - 2009. - Вып. 3. Режим доступа: http://www.lvivacademy.com/visnik3/fail/+Lemishko_B.pdf.

2. Воспитание ценностей здорового образа жизни будущих врачей семейной медицины [Электронный ресурс] / Скринник Е. А. // Современные проблемы науки и образования. – 2014. – № 6; Режим доступа: www.science-education.ru/120-15460.
3. Ващенко О. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі / О. Ващенко, С. Свириденко // Здоров'я та фізична культура. – 2006. – №8. – С. 1-6.
4. Смирнов Н. К. Здоровьесберегающие образовательные технологии и психология здоровья в школе / Н. К. Смирнов. – М.: АРКТИ, 2003. – 270 с.
5. Сорокіна С. І., Тесленко О. І., Сорокіна Є. О. Формування здорового способу життя студентів-медиків за допомогою окремих інноваційних освітніх технологій: мат. всеукр. навч.-метод. конф. [«Формування здорового способу життя студентів-медиків засобами освіти»]. – Полтава, 2011. – С. 88-89.
6. Тесленко О. І., Сорокіна С. І., Сорокіна Є. О. Роль викладача у формуванні здорового способу життя студентів-медиків: [«Формування здорового способу життя студентів-медиків засобами освіти»]. – Полтава, 2011. – С. 81-82.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
8. Смолюк І. О. Розвиток освітніх технологій у вищих закладах освіти України: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня д-ра пед. наук: спец. 13.00.01 / І. О. Смолюк. – К., 1999. – 35 с.

Massachusetts Review of Science and Technologies

№ 1 (13), January - June, 2016

VOLUME VII